

Hans Boomsma

Met interesse heb ik in de rubriek 'Radioloog en klacht' de artikelen *Het beklagenbankje* en *Interview tuchtzaak* gelezen.

Het laatste artikel zou aan kracht hebben gewonnen als het niet zo anoniem en geheimzinnig was opgesteld. Ik kan mij voorstellen, dat iemand wat terughoudend is in de pers over zijn dossier bij de zedenpolitie. Maar een tuchtrechtzaak die als ongegrond wordt afgedaan, is toch niet iets om je over te schamen?

Bovendien geeft de geïnterviewde te kennen hoe erg en onrechtvaardig het is om aangeklaagd te worden. Zeker als zorgvuldig gewerkt is en je een goede naam in de regio hebt. Overigens ken ik alleen maar collegae die menen een goede naam in de regio te hebben.

De kern van het probleem is, dat een dokter nog steeds niet kan accepteren dat zijn/haar handelen kritisch beoordeeld wordt. Hij/zij gaat nog steeds door het lint als de klant niet tevreden is. *"Hoe is het mogelijk? Ik heb mijn uiterste best gedaan! Het is godgeklaagd! Die patiënten worden met de dag mondiger! Zo kan ik niet werken!"*

Als dan blijkt dat de klacht ongegrond is, is de boot aan. Zie je wel? Wat een flauwe kull! Cijfers laten overigens zien dat de overgrote meerderheid van de klachten die ingediend worden bij klachtencommissies geheel of grotendeels wél gegrond is.

Ik wil best man en paard noemen van mijn tuchtrechtzaak. Lang geleden (1983) werd ik aangeklaagd bij het Tuchtcollege voor het volgende:

Een patiënt had gemeld bij zijn vaatchirurg dat hij overgevoelig was voor jodium. Op het aanvraagbriefje was dat ook vermeld: overgevoelig voor J2. Tijdens de voorbereiding voor een iliadotter heeft hij ook aan de laborante medegedeeld dat zijn huid overgevoelig voor jodium was.

Omdat zij deze overgevoeligheid interpreteerde als contrastovergevoeligheid vroeg zij aan mij of er een 'Tavegil-premedicatie' nodig was voor 'een contrastovergevoeligheid'. Ik antwoordde dat dit wellicht nodig was, maar dat ik eerst de patiënt zelf wilde zien. Intussen ging zij verder met de voorbereidingen en werd de huid van de patiënt gedesinfecteerd met jodiumtinctuur.

Het ging dus fout. Er ontwikkelde zich een contactdermatitis. Ik heb er alles aan gedaan om de zaak te redden. Allerlei medicaties, patiënt gezien in het weekend, een spoedconsult geregeld met de dermatoloog, excuses aan de patiënt. Deze excuses had ik achteraf beschouwd toch veel directer en zonder mitsen en maren moeten maken. Vele jaren ben ik voorzitter van een klachtencommissie geweest. Ik heb daar in ieder geval geleerd dat een patiënt onomwonden van de dokter wil horen dat het hem erg spijt. Dit moet overtuigend overkomen. Er mag geen enkele plaats zijn voor kanttekeningen en uitvluchten, hoe gering ook. Overdrijf uw betrokkenheid en de kans is groot dat de patiënt u gaat verdedigen. Neem fouten van ziekenhuisorganisatie en medewerkers desnoods voor uw rekening

Dit kan erg moeilijk zijn als u meent dat de schuldvraag genuanceerd ligt. Als u een klacht wilt voorkomen neemt u – in redelijkheid – alle schuld op uw schouders en ik garandeer u dat u de meeste kans maakt de dans te ontspringen.

Tóch een tuchtrechtzaak. Ik werd veroordeeld tot de maatregel 'waarschuwing'. Ik had de patiënt zelf tevoren moeten zien en zelf een volledige anamnese moeten afnemen. Ik was natuurlijk ook beledigd. Ik had toch zo mijn best gedaan, de iliaca-rekanalisatie was een groot succes, ik had toch enige naam in Nederland op dit terrein? Ik liet het er niet bij zitten. Het Centraal College in Den Haag bevestigde echter de uitspraak.

Er volgde een publicatie in *Medisch Contact* tot 'lering ende vermaak'. Een redactioneel commentaar steunde mij echter. Ook een laborante had haar verantwoordelijkheid. Dit terzijde.

Ik heb daar toch veel van geleerd. Een radioloog, en zéker een interventieradioloog, kan nooit zijn verantwoordelijkheid afschuiven naar de aanvrager of medewerker. De vaatchirurg had toch wel duidelijker kunnen schrijven dat er sprake was van een huidallergie? De laborante had toch wel beter naar de patiënt moeten luisteren? De patiënt heeft daar geen boodschap aan. "Er is met jodium gesmeerd en ik heb nog zó gezegd dat dat niet mocht."

De radioloog draagt de volle verantwoordelijkheid voor zijn patiënt. En dat is maar goed ook. Wij zijn geen tweederangs ondersteunende medici.

In dit verband een andere gepubliceerde tuchtrechtzaak (niet van mij).

Een huisarts verwees een patiënt met een palpabele mammatumor naar een radioloog. De uitslag van het mammogram luidde 'benigne'. Toen later bleek dat het toch een maligniteit was volgde een tuchtrechtzaak. De huisarts kreeg een berisping, terwijl de radioloog vrijuit ging. De motivatie van de tuchtrechtspraak luidde als volgt:

"Palpatie was toch immers het fundament. De mening van de radioloog was niet echt belangrijk." Een schokkender demonstratie van de ondergeschikte rol van de radioloog was niet denkbaar. Ik heb daartegen geprotesteerd.

Een radioloog heeft interessant werk, gegarandeerd werk, 4 dagen per week?, zeer goed betaald. Hier past verantwoordelijkheid bij. Hoge bomen behoren veel wind te vangen. Een patiënt is kwetsbaar en machteloos, dat merk je als je zelf eens een keer patiënt bent. Klachtencommissies en tuchtrechtspraak zijn een groot goed. Er zijn zeker bezwaren aan te voeren tegen de tuchtrechtspraak. Tuchtrechtspraak is bedoeld om de kwaliteit van de medicus te bewaken. Het doel is niet genoegdoening aan de patiënt. In het verleden was dat wel eens anders. Een medicus kreeg soms een maatregel opgelegd als er strikt genomen geen reden voor was. In het medische circuit was er iets misgegaan, waardoor de patiënt terecht klaagde. Bij gebrek aan beter kreeg de medicus een maatregel opgelegd om de patiënt tevreden te stellen. Bovendien duurt de procedure vaak wel heel erg lang.

Maar, nogmaals, je moet niet overstuur raken als er kritiek wordt geuit. Dat het gezinsleven negatief wordt beïnvloed door zoiets vind ik onbegrijpelijk. Ook moet je niet geschokt zijn als de omgeving je niet volledig en openbaar steunt. Zo is het leven. Uiteindelijk denkt iedereen: lullig voor hem, maar liever hij dan ik. De beroepsgroep acht terecht het algemeen belang groter dan het individueel belang.

Tot slot een bekend Engels gezegde: 'Als je niet tegen de hitte van de keuken kunt moet je niet koken'.

Dr. J.H.B.Boomsma, radioloog

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.